

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 430/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. C., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. C., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. C. **o d m i e t a** pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2009 doručená sťažnosť JUDr. M. C., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd napádaným rozsudkom č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008 zaviazal sťažovateľku (v procesnom postavení žalovanej), aby žalobcovi [Mestu K. (ďalej len „mesto“)] zaplatila 1 800 Sk s príslušenstvom za odtiahnutie motorového vozidla vykonaného Mestskou políciou Košice (ďalej len „mestská polícia“). Predmetný rozsudok okresného súdu bol potvrdený aj napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu uvádza, že okresný súd ani krajský súd sa v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali s jej obrannými námietkami proti žalobe a následne proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré boli dokonca v obdobných veciach proklamované už ústavným súdom, Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako aj inými všeobecnými súdmi nižšieho stupňa, čím v konečnom dôsledku došlo k zásahu do jej základného práva na spravodlivé súdne konanie (nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia).

Jednou z námietok sťažovateľky bolo, že všeobecné súdy nezohľadnili spôsob určovania sumy za odtiahnutie motorového vozidla žalobcom, ktorý túto sumu určuje paušálne v sume 1 800 Sk, hoci najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 70/2003 uviedol, že za odtiahnutie motorového vozidla možno od jeho prevádzkovateľa požadovať iba náklady, ktoré boli skutočne a priamo vynaložené na odtiahnutie vozidla, takže v každom jednotlivom prípade bude táto suma odlišná a bude závislá od vzdialenosti miesta, z ktorého bolo vozidlo odtiahnuté, do miesta, kam sa odtiahnuté vozidlo umiestňuje, a tiež od dopravných technológií a prostriedkov, ktoré sú na vozidlo použité. Podľa sťažovateľky preto nemožno v žiadnom prípade aplikovať paušálne určenie ceny za nútené odstránenie motorového vozidla.

Podľa tvrdení sťažovateľky sa všeobecné súdy nevysporiadali ani s jej námietkou týkajúcou sa nedostatku jej pasívnej legitímácie v spore. Podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách (ďalej len „zákon o premávke“) účinného v čase rozhodovania okresného súdu a krajského súdu mal náklady za odtiahnutie motorového vozidla znášať jeho prevádzkovateľ. Sťažovateľka podľa jej tvrdenia nie je a ani nikdy nebola prevádzkovateľkou dotknutého odtiahnutého motorového vozidla, za odtiahnutie ktorého jej bolo uložené zaplatiť, pretože jeho prevádzkovateľom mal byť jej otec, od ktorého ho mala iba požičané. Podľa sťažovateľky sa však všeobecné súdy s touto námietkou vôbec nevysporiadali, tak ako ani z ďalšou jej námietkou týkajúcou sa oprávnenia mestskej polície vykonávať odťahovanie motorových vozidiel. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že toto oprávnenie patrí podľa zákona o premávke iba správcovi cesty, na ktorej tvorilo odtiahnuto motorové vozidlo prekážku cestnej premávky. Za správcu cesty sa podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v účinnom znení (ďalej len „cestný zákon“) považuje obec alebo právnické osoby ňou na tento účel založené alebo zriadené. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľka toho názoru, že správcom ciest v K. je mesto a mestskú políciou nemožno v žiadnom prípade považovať za právnickú osobu zriadenú mestom na tento účel. Uvedené je podľa názoru sťažovateľky aj v rozpore so zákonom Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnej polícii“), podľa ktorého má mestská polícia presne vymedzené právomoci, ktoré nemožno nad zákonnú mieru rozširovať rozhodnutím mesta. Navyše aj zo samotného štatútu mesta vyplýva, že mestská polícia je útvarom mesta bez právnej subjektivity, ktorý plní úlohy podľa zákona o obecnej polícii, pričom medzi tieto úlohy predmetný zákon nezaradil vykonávanie odťahov motorových vozidiel. Podľa sťažovateľky neobstojí ani tvrdenie žalobcu (mesta), že mestská polícia vykonáva túto činnosť na základe „*plnomocenstva*“ udeleného jej mestom, pretože podľa sťažovateľky mesto nemohlo udeliť takéto splnomocnenie útvaru bez právnej subjektivity, a navyše by sa týmto postupom určila mestskej polícii úloha, ktorá jej nevyplýva zo zákona o obecnej polícii, na čo nie je mesto podľa sťažovateľky oprávnené. Na tomto mieste sťažovateľka tiež poukázala na to, že

uvedené tvrdenia žalobcu, ktoré si napokon mal osvojiť aj okresný súd a krajský súd, sú v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 8/97.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Jedným zo základných znakov a predpokladov právneho štátu a zároveň právnej istoty ako jedného z jeho atribútov (čl. 1 ústavy), je okrem iného aj to, že každý sa môže spoliehať na to, že v podobnej veci bude rozhodnuté podobne a v rôznej veci rôzne. ...

...závermi Ústavného súdu ako aj Najvyššieho súdu sa ani jeden súd neriadil (hoci podľa môjho názoru je nález ústavného súdu preň záväzný), ale ich ani pri rozhodovaní nezobral do úvahy, teda sa aj napriek výslovnej žiadosti sťažovateľa, nimi vôbec nezaoberal a v rozhodnutiach ani jeden zo súdov sa nevyporiadal so svojím odlišným právnym názorom vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho a Ústavného súdu.

Uvedená procesná nekompromisnosť krajského súdu vychádzala podľa môjho názoru z toho, že jeho rozhodnutie nemôže byť riadnou inštančnou cestou preskúmané, preto sa „uchýlil“ k účelovému výkladu hmotnoprávných i procesných noriem, čo by malo byť hodnotené ako protiústavný postup. ...

Týmito napádanými rozhodnutiami oboch súdov bol porušený zákon takisto v časti kto bol zaviazaný na plnenie, vid' bod B, čo malo za následok, že na zaplatenie žalovanej sumy je zaviazaná osoba, ktorá nie je pasívne legitimovaná, čo má za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci a takisto na základe týchto rozhodnutí dochádza k porušeniu práva vlastníť, pretože dochádza k nezákonnému úbytku na mojom vlastníctve, čím je porušené moje ústavné právo. ...

V preskúavanom prípade je problém nedostatočného odôvodnenia previazaný s problémom jednotnosti rozhodovacej činnosti, pretože ani jeden súd sa hlavne nevysporiadal s tým, že v obdobnej veci bolo už rozhodnuté odlišne. Oba sudy by mohli rozhodnúť odchyľne, ak by svoj právny názor presvedčivo odôvodnil v kontraste s odchylnými rozhodnutiami Ústavného súdu ako aj Najvyššieho súdu. Ani jeden tak neurobil, a tak nenaplnil požiadavky ústavného práva na spravodlivý proces.

K meritu veci dodávam, že ak bol k určitej právnej otázke vyslovený právny názor v náleze Ústavného súdu ako aj rozsudku Najvyššieho súdu SR, všetky sudy všeobecného súdnictva, sú povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, a to z dôvodu zachovania

jednotného rozhodovania súdov vo veciach rovnakého druhu pre nastolenie právnej istoty, ako imanentnej súčasť právneho štátu (čl. 1 ústavy).»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky JUDr. M. C. ... obsiahnuté v čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkami Okresného súdu Košice II č. k.: sp. zn. 42 C 130/07-60 a Krajského súdu v Košiciach č. k.: 6 Co 85/2008-80 porušené bolo.

Rozsudky Okresného súdu Košice II rozsudok č. k.: 42 C 130/07-60 zo dňa 18. 02. 2008 a Krajského súdu v Košiciach č. k.: 6 Co 85/2008-80 zo dňa 31. 03. 2009 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľke JUDr. M. C., náhradu trov právneho zastúpenia zvýšené o DPH, pretože právny zástupca je platcom DPH, na účet advokáta JUDr. J. C. ... v lehote do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka tiež žiadala, aby ústavný súd dočasným opatrením pozastavil vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia okresného súdu č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľky smerujúcich proti rozsudku okresného súdu č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008 a rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009 je založená na tvrdení o ich arbitrárnosti z dôvodu, že okresný súd ani krajský súd sa náležite nevysporiadali s jej námietkami týkajúcimi sa napr. otázky jej pasívnej legitímácie v spore, ako aj spôsobu určovania sumy za odtiahnutie motorového vozidla a podobne, čím v konečnom dôsledku malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj základného práva vlastniť majetok.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, ak je o ochrane sťažovateľkou označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu toho práva, porušenie ktorého sťažovateľka namieta, t. j. základného práva na spravodlivé súdne

konanie, ako aj základného práva na ochranu vlastníckeho práva, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutých rozhodnutí okresného súdu ako aj krajského súdu, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

Sťažovateľka už v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedla, že 3. júna 2009 podala generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku okresného súdu č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008, ako aj proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009, pričom podľa zistenia ústavného súdu bola sťažovateľka pri využití tohto mimoriadneho opravného prostriedku úspešná, keďže najvyšší súd v konaní o mimoriadnom dovolaní uznesením sp. zn. 3 M Cdo 4/2010 zo 6. septembra 2010 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008, ako aj rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 85/08-80 z 31. marca 2009 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, v rámci ktorého bude mať sťažovateľka možnosť opätovne využívať svoje oprávnenia účastníka konania a domáhať sa tak účinnej ochrany svojich práv.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka sa tak domohla účinnej ochrany ňou označeného základného práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého porušenie namieta, ako aj základného práva na ochranu jej majetku už v konaní pred najvyšším súdom, ktorého uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. septembra 2010.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí, ako aj priznanie úhrady trov konania je viazané na vyslovenie

porušenia práv alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo tiež bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby ústavný súd pozastavil vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia okresného súdu č. k. 42 C 130/07-60 z 18. februára 2008.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2010